

INFORMACJA

„O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

MIASTA TARNOWA

W 2020 ROKU”

SPIS TREŚCI

Wstęp	- str. 3
Rozdział I Placówki oświatowo-wychowawcze	- str. 3
1. Ocena warunków sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania	
2. Kryteria brane pod uwagę w ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowymi.	
Rozdział II Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia	- str. 7
1. Ocena stanu sanitarnego zakładów żywieniowo-żywnościowych	
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych	
Rozdział III Ocena stanu higieniczno- sanitarnego w zakładach pracy	- str. 13
1. Warunki środowiska pracy	
2. Zagrożenie środowiska pracy	
3. Choroby zawodowe	
4. Nadzór nad środkami zastępczymi.	
Rozdział IV Obiekty użyteczności publicznej	- str. 16
1. Zaopatrzenie w wodę i jakość wody do spożycia.	
2. Stan sanitarny urządzeń i obiektów użyteczności publicznej.	
Rozdział V Działalność przeciwepidemiczna	- str. 22
1. Ocena podmiotów wykonujących działalność leczniczą	
2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruc	
3. Szczepienia ochronne	
Rozdział VI Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	- str. 32
Rozdział VII Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	- str. 33
1. Programy zdrowotne	
2. Akcje informacyjno-edukacyjne	
Rozdział VIII Działalność kontrolno-represyjna	- str. 37

Realizując zapis art. 12 a ust. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej /tj. Dz. U. 2021r. poz. 195/, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie przekazuje informację

„O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO MIASTA TARNOWA w ROKU 2020

Poniższy raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Miasta Tarnowa za rok 2020 opracowano na podstawie realizacji zadań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnowie gdzie w 2879 nadzorowanych obiektach przeprowadzono 3952 kontroli

Diagnostyka laboratoryjna wykonywana jest na mocy zawartego w dniu 30 października 2013 r porozumienia przez laboratorium Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnowie działa Punkt Przyjmowania Próbek z zakresu mikrobiologii ludzkiej, które przekazywane są do badania do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie.

Z dniem 1 lipca 2020 r Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie przejął nadzór nad obiektami likwidowanej Państwowej Inspekcji Sanitarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Pod nadzór przejęto również od Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie obiekty przekazane w 2010r na mocy obowiązującej wówczas ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Zadania Inspekcji Sanitarnej realizowane były przez 39 merytorycznych pracowników Oddziału Nadzoru Sanitarnego (w 2019 r przez 40 pracowników).Podkreślić należy że w roku 2020 działania wszystkich pracowników Inspekcji Sanitarnej skierowane były w głównej mierze na walkę ze skutkami epidemii SARS Covid-2.

Rozdział I.

PLACÓWKI OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZE

Zadaniem Inspekcji Sanitarnej w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad szkołami, placówkami oświatowo – wychowawczymi, opiekuńczymi oraz obiektami wypoczynku jest nadzór nad higieną procesu nauczania, warunkami higieniczno – sanitarnymi zarówno pomieszczeń jak i sprzętu, oraz zapewnienie bezpieczeństwa w tych placówkach.

A. Ocena warunków sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania

W roku 2020 nadzorem objęto **23** placówki nauczania i wychowania na **144** ujętych w ewidencji. Ponadto skontrolowano 8 turnusów wypoczynku letniego i zimowego, przeprowadzono w nich 8 kontroli. Ogółem przeprowadzono **50** kontroli.

Do Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia w Tarnowie wpłynęły **4** wnioski stron dotyczyły one:

- nieprzestrzegania reżimu sanitarnego w trakcie trwania warsztatów dla dzieci,

- nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego związanego z dużą liczbą osób będących na zajęciach,
- nieprzestrzeganiem zaleceń sanitarnych podczas próbnej ewakuacji szkoły,
- wniosek dotyczący funkcjonowania bursy podczas trwania pandemii

B. Kryteria brane pod uwagę w ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowymi.

WARUNKI DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oceniono warunki do utrzymania higieny osobistej, na co składają się: dostęp do bieżącej ciepłej wody, dostępność środków higienicznych (mydła w płynie, ręczników, papieru toaletowego), ogólny stan czystości i porządku pomieszczeń sanitarnych oraz właściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniona była ciepła woda przy każdej umywalce oraz odpowiednie środki higieny osobistej. W roku 2020 stwierdzono, iż wszystkie placówki zapewniły zgodne z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych – odpowiednia ilość oczek ustępowych i umywalek w stosunku do liczby korzystających, podobnie jak w roku ubiegłym.

Pomieszczenia sanitarne skontrolowanych placówek utrzymane były we właściwym stanie czystości i porządku.

MOŻLIWOŚĆ POZOSTAWIENIA PODRĘCZNIKÓW W SZKOLE

Szkoły zapewniają możliwość pozostawienia części podręczników oraz przyborów szkolnych zgodnie z obowiązującym przepisem prawnym. Z przeprowadzonych w 2020 roku kontroli wynika, że wszystkie skontrolowane placówki zapewniły uczniom możliwości pozostawienia podręczników w szkole. Najczęściej uczniowie korzystają z szafek, wydzielonych półek w klasach. Jednak nie rozwiązuje to problemu przeciążonych uczniowskich tornistrów i plecaków. Dyrektorzy szkół informują, iż w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga wykonania zadania lub nauki na kolejny dzień.

W szkołach ponadgimnazjalnych uczniowie często nie przynoszą w ogóle podręczników do szkoły. Najczęściej z możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych korzystają uczniowie klas I–III szkoły podstawowej.

ERGONOMIA W SZKOLE/PRZEDSZKOLU

W trosce o zapewnienie higienicznych warunków pobytu w placówce, corocznie przeprowadza się ocenę stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka (ławka, krzesło). Stoły i krzesła powinny posiadać atesty lub certyfikaty zgodności z Polską Normą ponieważ ma to ważny wpływ na zdrowie, a przede wszystkim na postawę ciała ucznia/przedszkolaka. Dlatego tak istotne jest zapewnienie wyposażenia sal lekcyjnych oraz sal zabaw w meble dostosowane do wzrostu dzieci/młodzieży.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną odstąpiono od wykonywania pomiarów, minimalizując czas przebywania na sali oraz kontakt z uczniami. W roku 2019 natomiast nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

OBCIĄŻENIE UCZNIÓW CIĘŻAREM TORNISTRA

Jedną z najważniejszych kwestii w pierwszych latach uczęszczania do szkoły ucznia jest dobrze dobrany plecak czy tornister. Nadmierna waga tornistra może powodować nasilenie bólów pleców, ma też wpływ na zmniejszenie pojemności płuc, może sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie skrzywieniom kręgosłupa.

Aby zapobiegać dysfunkcjom układu ruchu, oprócz prawidłowo dobranego, spakowanego i użytkowanego tornistra należy uczniom zapewnić odpowiednią ilość aktywności fizycznej, a także właściwe stanowisko pracy, zarówno w szkole jak i w domu oraz wyrobić właściwe nawyki ruchowe (zachowanie symetrii ciała przy wykonywaniu czynności ruchowych i statycznych tj. oglądanie telewizji lub odrabianie lekcji).

W 2020 roku nie była prowadzona ocena obciążenia uczniów tornistrami. Natomiast w latach ubiegłych analiza wykazała iż ciężar plecaków uczniowskich przekraczał dopuszczalny wskaźnik.

ROZKŁAD ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

Jednym z zadań sprawowanych w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i wypoczynku. Ze względu na sytuację epidemiologiczną panującą na terenie kraju oraz ograniczenia wynikające z uczęszczania do szkół tylko klas I-III oceniono mniej rozkładów w stosunku do roku ubiegłego. Dokonując oceny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych w klasach IV-VIII szkoły podstawowej, zwracano uwagę na równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. W roku 2020 przeprowadzono ocenę rozkładu zajęć w 1 szkole (2 oddziały) - nieprawidłowości nie stwierdzono. W 2019 roku w kwestii rozkładu zajęć nieprawidłowości także nie stwierdzono.

INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ SPORTOWYCH

Szczególne uwagi Inspekcji Sanitarnej zwrócona jest na działania, mające na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia, w związku z faktem, iż problem nadwagi i otyłości dotyczy coraz częściej dzieci i młodzieży szkolnej. Zajęcia wychowania fizycznego są istotnym elementem dbałości o zdrowie dzieci i młodzieży szkolnej, dlatego rzeczą ważną jest zapewnienie uczniom dobrych warunków do aktywności fizycznej. Oceniając szkoły w aspekcie warunków, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego, nie zanotowano znaczących zmian w stosunku do roku ubiegłego.

Jak wynika z danych sprawozdawczych za 2020 rok, skontrolowane placówki posiadają wystarczające warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Urządzenia i sprzęt sportowy, stanowiący wyposażenie sal gimnastycznych i boisk szkolnych powinny posiadać odpowiednie certyfikaty gwarantujące jego bezpieczne użytkowanie. Z obowiązku tego wywiązały się wszystkie placówki.

Pomimo stałej poprawy bazy sportowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w szkołach, warunki do utrzymania higieny po przeprowadzonych zajęciach z wychowania fizycznego oraz zajęciach dodatkowych nie są satysfakcjonujące. Problem stanowią niewykorzystywane natryskownie szkolne - oceniając stopień korzystania przez uczniów z natrysków stwierdzono, że pomimo posiadanego zaplecza sanitarnego nie są one używane. W niektórych placówkach natryski są wykorzystywane sporadycznie tylko po zajęciach dodatkowych.

PROFILAKTYCZNA OPIEKA NAD UCZNIAMI W SZKOŁACH

W zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami nadal w wielu szkołach brak jest gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedmedycznej. Na terenie szkół, oprócz braku odpowiednich pomieszczeń do świadczenia usług zdrowotnych, istnieje problem częstotliwości pracy pielęgniarek. 1 skontrolowana placówka posiadała gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej na terenie szkoły – warunki w gabinecie nie budziły zastrzeżeń.

DOŻYWIANIE

Podczas kontroli stanu sanitarnego placówek uzyskano dane dotyczące żywienia uczniów w szkołach, jako czynnika mającego istotny wpływ na rozwój zarówno fizyczny jak i umysłowy młodego pokolenia. Dzieciom i młodzieży zaleca się spożywanie od 4 do 5 posiłków w ciągu dnia, co oznacza, że podczas pobytu w szkole powinni spożywać co najmniej jeden posiłek.

W 2020 roku liczba placówek wydających ciepłe posiłki w postaci obiadów jedno lub dwudaniowych wynosiła 15 spośród skontrolowanych szkół. Ogólna liczba uczniów korzystających w 2020 roku z wszystkich oferowanych posiłków wynosiła 558.

Z dofinansowanych korzystały 4 osoby. W 1 placówce 18 uczniów korzystało z programu „Szlanka mleka i owoce w szkole”.

WYPOCZYNEK

Oprócz stałych placówek nauczania i wychowania objęto nadzorem sezonowe turnusy wypoczynku organizowanego dla dzieci i młodzieży. Zgodnie z elektroniczną bazą danych na terenie miasta Tarnowa w okresie letnim i zimowym w 2020 roku zarejestrowano łącznie 23 turnusów wypoczynku (formy wyjazdowe i w miejscu zamieszkania). Dane zawarte w bazie stanowiły podstawę do podejmowania czynności kontrolnych. Przeprowadzono 8 kontroli.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że organizatorzy zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży zapewnili warunki sanitarno-higieniczne zgodnie z obowiązującymi wymogami w tym zakresie. Wypoczynek przebiegał bezpiecznie, nie odnotowano żadnych zatruc pokarmowych, zachorowań oraz wypadków.

Wnioski

Podsumowując kontrole przeprowadzone w 2020 roku, należy wziąć pod uwagę sytuację epidemiologiczną na terenie kraju oraz fakt ograniczenia w związku z nią ilości kontroli oraz działań dodatkowych. Wystąpienie na terenie kraju stanu epidemii wymusiło zmianę sposobu pracy prowadzonej przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W znacznej mierze działania skierowane były na wydawaniu opinii w zakresie zmiany sposobu nauczania ze stacjonarnego na zdalny a także na prowadzeniu wymiany informacji z dyrektorami placówek dotyczącej problemów związanych z funkcjonowaniem oraz zawieszaniem placówek. W miesiącu sierpniu przy współudziale Kuratorium Oświaty przeprowadzono szkolenie dla dyrektorów placówek oświatowych dotyczące organizacji pracy szkół i przedszkoli w reżimie sanitarnym.

Znaczące zmniejszenie kontroli placówek nie wpłynęło jednak na fakt, iż nadal obserwuje się brak wystarczających warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, zajęcia często prowadzone są poza placówką.

Ponadto w wielu szkołach brak jest gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedmedycznej. Pielęgniarkom udostępnia się wolne pomieszczenia na terenie szkół.

Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, natomiast kontrole wykazują, iż często miejsca te nie są wykorzystywane.

Podobnie jak w latach ubiegłych znaczącym problemem pojawiającym się w placówkach pobytu dzieci jest wszawica. Po przeprowadzonych rozmowach wynika, że istnieje trudność w dotarciu do wszystkich rodziców, a także brak regulacji prawnych w tym zakresie, co skutkuje uniemożliwieniem podjęcia skutecznych działań przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Oceniając ogólną sytuację stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego w placówkach opieki, nauczania i wychowania na terenie miasta Tarnowa stwierdzono, iż jest ona na dobrym poziomie. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w nich dzieci i młodzieży. Przeprowadzane remonty oraz prace konserwatorskie wpłynęły na podniesienie jakości warunków nauki i pracy. Ponadto nowo otwarte placówki otrzymały pozytywne opinie sanitarne i zostały objęte bieżących nadzorem sanitarnym.

Podsumowując dane z lat 2019 i 2020 nie stwierdzono istotnych zmian w stanie sanitarno-higienicznym placówek.

Rozdział II.

REALIZACJA NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.

1. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywienia-żywnościowych
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W celu zapewnienia skutecznego działania służb kontroli urzędowych nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku prowadzony był zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tj.Dz. U. 2020 poz. 2021) , ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (Dz. U. 2021r poz.195) oraz w oparciu o Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony (.....)(Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1)

Kontrole i pobieranie próbek do badań odbywają się zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 2017/625 oraz procedurami kontroli wprowadzonymi zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia prowadzono również w oparciu o założenia budżetu zadaniowego.

W 2020 r ze względu na epidemię SARS Covid- 2 przeprowadzono ograniczoną ilość kontroli urzędowych planowanych. Większość działań miała charakter przeciwepidemiczny polegający na kontrolach indywidualnych lub przy współudziale funkcjonariuszy Policji. Kontrole ukierunkowane były na sprawdzaniu przestrzegania prowadzenia działalności przez przedsiębiorców w obowiązujących ramach reżimu sanitarnego .

Nadzorem planowanym objęto następujące ogniwa łańcucha żywnościowego:

- produkcję pierwotną, RHD i sprzedaż bezpośrednią produktów pochodzenia roślinnego
- przechowywanie żywności
- łańcuch dystrybucyjny – transport
- przetwarzanie i pakowanie żywności
- sprzedaż detaliczna i hurtową
- działalność zakładów żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego.
- obrót towarami w ramach eksportu i importu żywności.

Kontrolą objęto również warunki produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

Nadzór nad bezpieczeństwem żywności , żywienia i przedmiotami użytku obejmował:

- rejestracje i zatwierdzanie obiektów uczestniczących w łańcuchu żywnościowym
- nadzór nad produkcją pierwotną,
- nadzór nad suplementami diety , w tym także w systemie sprzedaży „na odległość”
- kontrole planowane zakładów produkcyjnych, miejsc obrotu oraz zakładów żywienia zbiorowego,
- kontrole doraźne(akcyjne, interwencyjne),
- pobór prób,
- współpracę międzynarodową w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RASFF i RAPEX)
- współpracę z innymi organami kontrolnymi (Główny Inspektorat Farmaceutyczny Państwowa Inspekcja Handlowa, Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa).
- graniczne kontrole żywności(eksport, import)
- cykliczne kontrole przy współudziale funkcjonariuszy Policji ukierunkowane na przestrzegania zasad reżimu sanitarnego w dobie pandemii.

1.OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWIENIOWO-ŻYWNOŚCIOWYCH

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno–sanitarnych

W br. nadzorem na terenie m. Tarnowa objęto 769 obiektów na 1672 ujętych w ewidencji, w których przeprowadzono łącznie 1633 kontroli kompleksowych,

tematycznych, interwencyjnych i innych doraźnych (w tym 785 kontroli związanych z pandemią)).

W wyborze obiektów podlegających nadzorowi kierowano się analizą ryzyka, profilem działalności zakładu, zasięgiem produkcji, oceną wyników urzędowej kontroli i monitoringu żywności w ubiegłych latach, podejmowaniem działań represyjnych. Kontrole pozaplanowe realizowane były głównie w związku z sytuacją epidemiczną, z interwencjami jak również na wniosek przedsiębiorców ubiegających się o zatwierdzenie obiektów lub poszerzenie działalności.

Kontrole odbywały się również w dni wolne od pracy (soboty, niedziele i święta) z uwzględnieniem różnych pór dnia, poza urzędowymi godzinami pracy PIS.

W 19 przypadkach stwierdzono istotne naruszenie wymagań prawa żywnościowego. Nieprawidłowości dotyczyły:

- zaniżonego stanu technicznego pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia
- braku przestrzegania zasad Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych,
- braku zachowania segregacji produktów spożywczych w procesach produkcji,
- uchybienia w zakresie higieny osobistej pracowników
- niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego,
- zaniedbań higieniczno-sanitarnych w zakresie utrzymania bieżącej czystości produkcji, dystrybucji i sprzedaży
- braku przestrzegania systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności głównie w zakresie kontroli wewnętrznej

Większość niezgodności w poszczególnych grupach obiektów było rozłożone w czasie przypadkowo, bez wcześniejszych zapowiedzi mogących wskazywać na ich pojawienie się.

Niezgodności stwierdzane podczas kontroli urzędowych w zakresie utrzymania porządku i czystości w pomieszczeniach produkcyjnych, sprzętu, a także przestrzeganie reżimu sanitarnego przez podmioty sektora spożywczego, mogą mieć wpływ na zwiększone występowanie w produktach zanieczyszczeń mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych, natomiast nieprzestrzeganie reżimu sanitarnego w okresie pandemii przekłada się na sytuację epidemiczną.

Na podstawie arkuszy oceny charakterystycznych dla poszczególnych grup obiektów dokonano oceny stanu sanitarno-technicznego **191** zakładów, z czego zdyskwalifikowano 4 obiekty: sklep oraz 3 zakłady małej gastronomii (w 2019 r oceniono **615** zakładów gdzie zdyskwalifikowano **5** obiektów)

Powodem dyskwalifikacji obiektów były:

- brak higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży- zaniedbania w obszarze czystości pomieszczeń, urządzeń, używanego sprzętu,
- nieprawidłowy sposób magazynowania, pakowania, transportu i sprzedaży żywności, żywność łatwo psująca się przechowywana poza urządzeniami chłodniczymi, lub brak monitoringu pracy urządzeń chłodniczych
- brak przestrzegania higieny osobistej pracowników.

Za uchybienia bezpośrednio zagrażające bezpieczeństwu produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności na osoby winne zaniedbań nałożono 14 mandatów karnych na kwotę 1800zł.

Wydano 11 decyzji administracyjnych terminowych, wśród nich 1 decyzję wstrzymującą wprowadzenie do obrotu suplementu diety, 1 decyzję odmowy zatwierdzenia zakładu z uwagi na brak zapewnienia należytych warunków higieniczno- technicznych zakładu zajmującego się rozważaniem i pakowaniem środków spożywczych. Terminy realizacji obowiązków wynikających z decyzji terminowych ustalane były z uwzględnieniem stanowiska stron. W 3 przypadkach termin realizacji został przedłużony na wniosek strony.

W 2020 r wydano 99 decyzji zatwierdzających zakłady do prowadzenia działalności lub poszerzające zakres działalności pierwotnej. Jednocześnie wykreślono z rejestru 40 przedsiębiorców prowadzących działalność w branży spożywczej.

Prowadzono wzmożony nadzór nad żywnością, materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami działając w zintegrowanym systemie RASFF i RAPEX (dot. wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach spożywczych i kosmetykach). W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie otrzymał z Krajowego Punktu Kontaktowego 100 powiadomień alarmowych/RASFF/ (W roku 2019 zgłoszono 71 przypadków, w 2018 r 51) oraz 2 powiadomienia w systemie RAPEX dot. kosmetyków. Powiadomienia zgłaszały władze Szwajcarii, Bułgarii, Czech, Litwy, Szwecji, Niemiec, Francji, Włoch, Finlandii, Chorwacji, Danii, Hiszpanii, Cypru, Holandii, Inspektorzy Sanitarni z terenu Polski oraz Weterynaryjna Inspekcja Sanitarna. W związku z podejmowanymi działaniami przeprowadzono na terenie miasta 116 kontroli interwencyjnych. Zgłoszenia dotyczyły:

- suplementów diety wprowadzanych do obrotu bez procedury autoryzacyjnej wymaganej dla nowej żywności, zawierających niedozwolone do stosowania w żywności substancje lub zawierające substancje w przekroczonej dopuszczalnej ilości,
- obecność w żywności niedeklarowanych substancji alergennych,
- stwierdzenie niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych w reklamie suplementu diety,
- zmienione cechy organoleptyczne produktu, obecność pleśni,
- obecność bakterii Salmonella, Escherichia coli wytwarzających toksynę, Listeria monocytogenes, larw Anisakis, w środkach spożywczych
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów substancji limitowanych w produktach spożywczych, wykrycie tlenu etylenu w produkcie,
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych w przedmiotach użytku do kontaktu z żywnością.

W bieżącym roku największa ilość zgłoszeń dotyczyła zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności zwłaszcza różnymi szczepami Salmonelli. W konsekwencji prowadzonych działań wycofano z rynku 7692 sztuk produktów

Zauważyć należy, że z roku na rok liczba zgłoszeń niebezpiecznej żywności w ramach systemu RASFF systematycznie rośnie.

W trybie pilnym podejmowano działania kontrolno – represyjne w przypadku wnoszonych informacji/skarg ze strony ludności.

W roku sprawozdawczym wpłynęło 71 wniosków konsumentów (w tym 38 anonimowych) dot. obiektów żywienia-żywnościowych prowadzących działalność na terenie miasta Tarnowa. Przeprowadzono 67 kontrole wyjaśniające, 3 wnioski przesłano do załatwienia zgodnie z kompetencją.

Największa liczba wniosków dotyczyła wprowadzania do obrotu art. przeterminowanych lub niewłaściwej jakości zdrowotnej bądź organoleptycznej. Skarżący podnosili również niewłaściwy stan sanitarny i techniczny obiektów, nieprawidłową jakość posiłków w zakładach żywienia zbiorowego, niehigieniczną sprzedaż i przechowywanie artykułów spożywczych.

31 wniosków dotyczyło nieprzestrzegania nakazów i zakazów wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W związku z wnioskami klientów na niewłaściwe cechy środków spożywczych przebadano 5 próbek środków spożywczych. Wyniki badań niekwestionowane.

Potwierdzono zasadność lub częściową zasadność 14 skarg.

Za stwierdzone uchybienia sanitarno-higieniczne nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1100 zł.

Nadmienić należy, że z roku na rok rośnie liczba składanych wniosków anonimowych.

W 2020 r od marca działania Inspekcji Sanitarnej w Tarnowie ukierunkowane były przede wszystkim na walkę i ograniczanie skutków epidemii. Niemniej jednak podejmowano również inne działania o charakterze długofalowym.

Dotyczyły one:

- wzmożonego nadzoru nad dziczyzną w związku z występowaniem w Polsce przypadków Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) (głównie kontrolowano domy weselne przygotowujące potrawy okazjonalnie, celem weryfikacji źródła pozyskiwania mięsa wieprzowego i dziczyzny oraz sposobu zagospodarowania odpadów),
- przestrzegania zakazu palenia i umieszczania stosownych informacji dla konsumenta w obiektach gastronomicznych,
- nadzoru sanitarnego nad wypoczynkiem letnim i zimowym dla dzieci i młodzieży oceniając warunki pobytu, bezpieczeństwo żywieniowe, jakość żywienia poprzez ocenę jadłospisów.
- wzmożonego nadzoru nad punktami sprzedaży lodów
- kontroli suplementów diety pod kątem zawartości substancji niedozwolonych lub nieprawidłowego ich znakowania - prawidłowości wprowadzania do obrotu również na portalach internetowych,
- nadzoru nad higieną produkcji pierwotnej, rolniczym handlem detalicznym i sprzedażą bezpośrednią artykułów spożywczych pochodzenia roślinnego, współdziałając w tym zakresie z innymi jednostkami kontrolnymi (Państwową Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska).

W 2020 r dokonano 174 odprawy granicznych 185 partii środków spożywczych pochodzących z importu oraz towarów przeznaczonych na eksport. Wydano 174 świadectwa jakości zdrowotnej dla importowanych i eksportowanych środków spożywczych. Do krajów spoza Unii Europejskiej (USA, Turkmenistan, Chiny, Mongolia, Chile) eksportowano frytki mrożone, ketchupy, sosy, majonezy, sałatki warzywne. Liczba dokonanych odpraw granicznych w 2020 r w stosunku do roku 2019 r wzrosła ponad czterokrotnie.

2. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W ramach zintegrowanego planu dla województwa małopolskiego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pobrano 445 celowanych prób żywności, prób sanitarnych, przedmiotów użytku i kosmetyków- w tym 309 z terenu miasta Tarnowa, realizując plan poboru przewidziany na 2020 r.

Próby badano w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, mikotoksyn, zanieczyszczeń metalami szkodliwymi dla zdrowia/ołów, kadm/ , azotanów, pestycydów w kierunku skażeń promieniotwórczych, substancji dodatkowych, obecności Sudanu i GMO, kwasu erukowego, glutenu, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), izomerów trans, suplementy diety badano w kierunku zawartości witamin i składników mineralnych cech zewnętrznych i organoleptycznych, oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

W materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością badano przede wszystkim migracje do żywności metali i innych substancji szkodliwych dla zdrowia(formaldehydu, pierwszorzędowych amin aromatycznych).

Kosmetyki badano mikrobiologicznie i w kierunku parametrów fizyko-chemicznych

Próbki badane były przez laboratoria znajdujące się w strukturze wojewódzkiego laboratorium zintegrowanego a także przez laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie, Katowicach, Rzeszowie, Wrocławiu, Warszawie, Łodzi, Szczecinie, laboratorium NIZP-PZH w Warszawie i Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach

Zdyskwalifikowano 10 prób

Liczba prób zbadanych i zdyskwalifikowanych w latach 2014-2020

Rok	Środki spożywcze miasto Tarnów i powiat tarnowski	
	Próbki zbadane	Próbki zdyskwalifikowane w%
2014	531	0,75
2015	520	0,58
2016	643	1,4
2017	621	0,64
2018	631	1,0
2019	669	0,15
2020	445	2,25

Próbki zakwestionowano ze względu na:

- nieprawidłowe oznakowanie suplementu diety i środków specjalnego przeznaczenia medycznego (4 próby)
- niedotrzymanie parametrów mikrobiologicznych higieny produkcji lodów (5 próbek)
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomu pestycydu korzeniu selera (1 próba) -sprawę skierowano do systemu RASFF,

Partie żywności niebezpiecznej dla zdrowia zabezpieczano lub wycofywano z obrotu. Ponadto monitorowano zwroty zakwestionowanych towarów.

WNIOSKI

Porównanie danych liczbowych z rokiem 2019 nie jest możliwe ze względu na zmianę profilu działania pracowników Inspekcji Sanitarnej w związku z ogłoszeniem stanu pandemii SARS-COV-2. Blisko połowa działań kontrolnych dotyczyła przestrzegania ustanowionych ograniczeń, nakazów i zakazów związanych z wystąpieniem epidemii. W trakcie kontroli stwierdzono, że podejmowane działania profilaktyczne umożliwiały bezpieczne funkcjonowanie obiektów oraz zapewniały bezpieczeństwo zarówno personelowi jak i klientom. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 zł.

W dalszym ciągu działania na rzecz ochrony zdrowia konsumentów będą zmierzały do przestrzegania wdrażania i skutecznego stosowania systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności i konsumentów.

Rozdział III

OCENA STANU HIGIENICZNO- SANITARNEGO W ZAKŁADACH PRACY

1. Warunki środowiska pracy
2. Zagrożenia środowiska pracy
3. Choroby zawodowe
4. Nadzór nad środkami zastępczymi.

1. Warunki środowiska pracy

Głównym zadaniem działalności w zakresie higieny pracy jest ochrona zdrowia pracujących przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiska pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. Realizacja tego zadania odbywała się poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego, w ramach którego prowadzone były kontrole zakładów pracy pod kątem przestrzegania przepisów dot. warunków zdrowotnych środowiska pracy, m. in. ogólnych warunków BHP, badań profilaktycznych pracowników, badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy, oceny ryzyka zawodowego, zapewnienia środków ochrony zbiorowej i indywidualnej.

2. Zagrożenia środowiska pracy

W 2020 roku w ewidencji pionu nadzoru higieny pracy znajdowało się 660 zakładów pracy. Skontrolowanych zostało 130 zakładów pracy, przeprowadzono w nich 143 kontroli.

Przeprowadzone czynności kontrolne dotyczyły warunków pracy – oceny narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy (chemiczne, fizyczne, biologiczne), jak również przestrzegania przez podmioty gospodarcze przepisów dot. substancji i preparatów chemicznych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktów biobójczych.

W skontrolowanych w 2020r. zakładach pracy stwierdzono przekroczenia dotyczące występowania:

- **natężenia dźwięku**, gdzie narażonych było 81 pracowników w 2 zakładach pracy.

W roku 2020r. skontrolowano 2 zakłady pracy z 22 zakładów pozostających w nadzorze PPIS w których stosowane były substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W zakładach tych w kontakcie z czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym zatrudnionych było ogółem 224 pracowników. Stężenia tych czynników, występujące w środowisku pracy nie przekraczały obowiązujących normatywów higienicznych.

W trakcie przeprowadzonych kontroli we wszystkich zakładach pracy najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- brak badań/ pomiarów środowiskowych w kierunku określenia stężenia pyłu, natężenia dźwięku, stężenia czynników chemicznych stwierdzone w 26 zakładach pracy,
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego stwierdzona w 26 zakładach pracy,
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń produkcyjnych i higienicznosanitarnych oraz ich wyposażenia stwierdzony w 22 zakładach pracy,
- brak instrukcji stanowiskowych stwierdzono w 10 zakładach pracy,
- brak wpisów w rejestrze i kartach czynników szkodliwych stwierdzono w 6 zakładach pracy,
- uchybienia w zakresie substancji i preparatów chemicznych – brak aktualnych kart charakterystyk oraz spisu stosowanych substancji i mieszanin klasyfikowanych jako niebezpieczne stwierdzone w 4 zakładach pracy,
- uchybienia z zakresu czynników rakotwórczych stwierdzono w 2 zakładach pracy,
- uchybienia dotyczące nieprawidłowego stanu pomieszczeń pracy stwierdzono w 2 zakładach pracy,
- brak rejestru chorób zawodowych stwierdzono w 1 zakładzie pracy.

Z uwagi na ogłoszoną w roku 2020 epidemię zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Pracy przeprowadzili kontrole mające na celu sprawdzenie wdrożonych wytycznych z zakresu przestrzegania reżimu sanitarnego w zakładach pracy.

Ponadto przeprowadzono 24 kontrole akcyjne obiektów takich jak stacje paliw, domy weselne/restauracje itp. w asyście policji. Podczas kontroli nie odnotowano uchybień.

3. Choroby zawodowe

Zgodnie z art. 235¹ i 235² Kodeksu Pracy – Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1320 z późn. zm./ „*Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.*

Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.”

W roku 2020 stwierdzono 1 chorobę zawodową jako wynik szkodliwego oddziaływania czynników środowiska pracy. W porównaniu z rokiem 2019 nastąpił spadek stwierdzonych chorób zawodowych z 4 na 1.

Stwierdzona choroba zawodowa dotyczyła zachorowania na pylicę krzemową płuc stwierdzoną u pracownika zatrudnionego na stanowisku pracy oczyszczacz mechaniczny.

4. Nadzór nad środkami zastępczymi

W roku 2020 nie przeprowadzono żadnych kontroli interwencyjnych w zakresie: wprowadzania do obrotu środków zastępczych zgodnie z art. 44b ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii /tekst jednolity Dz.U. z 2020r. poz. 2050 z późn.zm./.

Punkty sprzedaży środków zastępczych przestały funkcjonować w październiku 2017r., jednak problem sprzedaży dopalaczy istnieje nadal.

Sprzedaż środków zastępczych odbywa się przez strony internetowe oraz sprzedawane są bezpośrednio klientom na terenie miasta, w umówionych miejscach.

W związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi z lat ubiegłych

Wydano łącznie 5 decyzji:

- 4 decyzje dot. orzekania o przepadku na rzecz Skarbu Państwa, niszczenia środków zastępczych,
- 1 decyzja umarzająca postępowanie,
- 2 kary pieniężne na łączną kwotę 40 000,00 zł,

Państwowa Inspekcja Sanitarna w dalszym ciągu monitoruje działania z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi.

Rozdział IV

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. **Zaopatrzenie w wodę i jakość wody do spożycia**
2. **Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej**

W okresie sprawozdawczym w nadzorze znajdowało się 459 obiektów, w których przeprowadzono 333 kontrole, z tego 141 planowanych oraz 192 kontrole doraźne. Podstawowy zakres kontroli obiektów obejmował stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, gospodarowanie odpadami, zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzenie ścieków, higienę przy świadczeniu usług.

W związku z wprowadzeniem od 20 marca 2020 r. na obszarze kraju stanu epidemii i wynikającymi z tego faktu obostrzeniami, czynności kontrolne w obiektach były ograniczone do działań niezbędnych. Kontrole wykonywane były w zwiększonym rygorze sanitarnym, z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Podczas czynności kontrolnych przeprowadzanych w obiektach funkcjonujących w trakcie trwania epidemii koronawirusa szczególną uwagę zwracano na ocenę, wdrożenie i przestrzeganie wytycznych w zakresie przeciwdziałania COVID-19 oraz realizację ograniczeń, nakazów i zakazów wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

W drugim półroczu 2020 r. pracownicy pionu Higieny Komunalnej wspólnie z funkcjonariuszami Policji w Tarnowie przeprowadzili 137 kontroli akcyjnych w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, hotelach, innych obiektach hotelarskich, obiektach kultury, stacjach paliw i środków transportu publicznego. W ramach tych działań sprawdzano przestrzeganie procedur zachowania bezpieczeństwa w związku z funkcjonowaniem w trakcie epidemii.

1. **Zaopatrzenie w wodę i jakość wody do spożycia**

Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

Miasto Tarnów zaopatrywane jest w wodę z 2 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 1 wodociągu zakładowego.

1. Wodociąg Tarnów – zaopatruje w wodę: miasto Tarnów, gm. Tarnów, gm. Skrzyszów, część gm. Pleśna, część gm. Wierzchosławice, część gm. Ryglice. Zarządcą są Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o. ul. Narutowicza 37, 33-100 Tarnów
2. Wodociąg Łęg Tarnowski – zaopatruje w wodę gm. Żabno i Lisią Górę, część miasta Tarnowa w dzielnicy Krzyż. Zarządcą jest Gminna Spółka Komunalna Sp. z o. o. ul. Rolnicza 39, 33-140 Lisia Góra
3. Wodociąg zakładowy Grupy Azoty S.A. – zaopatruje w wodę ok. 4000 osób na terenie zakładu, firm zlokalizowanych w obrębie Grupy Azoty A S.A. oraz nielicznych prywatnych odbiorców.

Z wody o kontrolowanej jakości korzystają praktycznie wszyscy mieszkańcy Tarnowa tj. ok. 108 180 osób.

Zarządcy wodociągów prowadzili monitoring jakości wody w ramach wewnętrznej kontroli, a wyniki badań na bieżąco przekazywane były do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Tarnowie. Harmonogramy poboru próbek wody na 2020 r.,

po zatwierdzeniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnowie były realizowane zgodnie z planem.

Jakość wody we wszystkich wodociągach odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017, poz.2294). Dla każdego wodociągu wydana została pozytywna ocena okresowa jakości wody. Pozytywnie oceniono również stan sanitarno-techniczny ujęć i urządzeń wodociągowych.

Studnie publiczne

Na terenach należących do Gminy Miasta Tarnowa znajduje się 16 studni publicznych, z czego 15 studni stanowi awaryjne źródło wody dla celów gospodarczych, studnie te na bieżąco utrzymywane są w sprawności technicznej i oznakowane informacją o nieprzydatności wody do spożycia. Studnia publiczna Nr 62 przy ul. Orkana w Tarnowie (tzw. źródółko) to jedyna studnia publiczna w Tarnowie, z której mieszkańcy na bieżąco korzystają z wody. Studnia utrzymana jest w dobrym stanie technicznym i sanitarnym. Jakość wody monitorowana jest przez laboratorium Tarnowskich Wodociągów, które prowadzi systematycznie 1 raz w miesiącu badanie jakości wody ze studni, a wyniki badań zamieszczane są na stronie internetowej Tarnowskich Wodociągów.

Badanie ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii Legionelli sp.

W ciągu roku sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w 6 obiektach użyteczności publicznej w tym: w 1 szpitalu, w 1 Zakładzie Pielęgnacyjno – Opiekuńczym, w 3 Domach Pomocy Społecznej oraz 1 hotelu. We wszystkich placówkach jakość wody nie budziła zastrzeżeń.

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

Kryte pływalnie i baseny kąpielowe letnie

W nadzorze w 2020 r. znajdowały się 4 kryte pływalnie (w tym park wodny) oraz 1 basen letni. Skontrolowano w sezonie basen letni przy Al. Tarnowskich oraz pobrano próbki wody do badań. W 2 próbkach stwierdzono minimalne przekroczenie chloroformu w wodzie, w ocenie uwzględniono konieczność zwiększonej dezynfekcji wody w basenach odkrytych, z uwagi na niekorzystne warunki atmosferyczne (opady deszczu).

Pozostałych pływalni nie kontrolowano, nie pobierano również próbek wody do badań w zaplanowanych terminach. Obiekty te z uwagi na ogłoszony stan epidemii wstrzymały działalność w okresie od połowy marca do czerwca 2020 r. bądź ograniczały funkcjonowanie w późniejszym okresie w związku z wprowadzonymi obostrzeniami. Po przerwie związanej z obostrzeniami, baseny zostały otwarte z zachowaniem reżimu sanitarnego, zgodnie z wprowadzonymi procedurami.

W ciągu roku sprawowano nadzór nad jakością wody na w/w pływalniach oraz innymi obowiązkami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9.11.2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015, poz.

2016). Badania jakości wody w czasie funkcjonowania basenów były prowadzone przez zarządzającego pływalnią zgodnie z harmonogramem ustalonym z PPIS w Tarnowie. O sporadycznie pojawiających się przekroczeniach mikrobiologicznych bądź fizykochemicznych w wodzie basenowej zarządcy informowali na bieżąco i niezwłocznie podejmowali działania naprawcze celem doprowadzenia jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu, co następnie dokumentowano pozytywnymi wynikami badań wody.

W 2020 r. nie wydano zbiorczych rocznych ocen jakości wody na pływalniach. Oceny wydano w lutym 2021 r.- oceniono 5 pływalni, w których woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.

Ustępy publiczne

W ewidencji PSSE jest 9 ustępów publicznych. Obiektów nie kontrolowano.

Obiekty opieki społecznej

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Domy Pomocy Społecznej	3	3	0
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	9	2	0
Noclegownie	1	0	0
Łaźnia dla bezdomnych	1	0	0
Punkt Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi	1	0	0
Razem	15	5	0

Placówki opieki całodobowej wpisane są do rejestru marszałka województwa małopolskiego, spełniają standardy określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej.

Przeprowadzone kontrole sanitarne w 5 obiektach nie wykazały nieprawidłowości, pozytywnie oceniono stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, postępowanie z bielizną oraz gospodarowanie odpadami.

Obiekty hotelarskie

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Hotele	8	5	0
Hostele	2	0	0
Inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie wraz z agroturystyką	9	0	0
Kempingi	1	0	0
Razem	20	5	0

W 2020 r. na terenie miasta Tarnowa funkcjonowało 20 obiektów hotelarskich z czego skontrolowano 5 obiektów i oceniono je pozytywnie w zakresie utrzymania czystości bieżącej, stanu technicznego pomieszczeń i ich wyposażenia, gospodarowania odpadami komunalnymi oraz postępowania z bielizną.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne świadczące więcej niż 1 z usług

Kategoria zakładu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Zakłady fryzjerskie	158	44	1
Zakłady kosmetyczne	130	50	1
Zakłady tatuażu	8	1	
Zakłady odnowy biologicznej (w tym solaria funkcjonujące samodzielnie)	23	9	
Zakłady świadczące więcej niż jedną usługę	13	6	
Razem	332	110	2

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonowało 332 zakłady usługowe. W 2020 r. skontrolowano 110 obiektów, które oceniono pozytywnie pod względem stanu sanitarno-technicznego i porządkowego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych 2 obiektów na terenie Tarnowa stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 1 gabinecie kosmetycznym uchybienia natury sanitarno-higienicznej tj. brudne narzędzia kosmetyczne wielokrotnego użycia - frezy (niewłaściwa ich dezynfekcja), niewystarczająca ilość środka do szybkiej dezynfekcji narzędzi kosmetycznych, brak środka do dezynfekcji poprzez zanurzenie. W związku z powyższym nałożono mandat karny w wysokości 200 złotych.
- w 1 zakładzie fryzjerskim po stwierdzeniu nieprawidłowości związanych z nieprzestrzeganiem obowiązujących obostrzeń epidemicznych nałożono mandat karny w wysokości 100 złotych.

Wydano zalecenia pokontrolne i uzyskano poprawę w obiektach, wystosowano 2 decyzje płatnicze.

Ze względu na zagrożenie epidemiczne spowodowane koronawirusem obiekty usługowe funkcjonowały w określonym reżimie sanitarnym.

W trakcie kontroli sanitarnych zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu szczególną uwagę przywiązuje się do prowadzenia właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich, sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń.

Stosownie do ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi sprawdzano wykonanie wydanych poleceń dotyczących wdrażania i stosowania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Kontynuowano realizację projektu „Zapobieganie zakażeniom HCV”. Plany higieny i ulotki Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego- Państwowego Zakładu Higieny dla salonów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu wykorzystywane były w ramach działań

edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości właścicieli i pracowników zakładów o ryzyku transmisji zakażeń krwiopochodnych podczas wykonywania zabiegów w trakcie których może dochodzić do naruszenia ciągłości tkanek.

Podczas kontroli sanitarnych w grupie zakładów odnowy biologicznej i solariów zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium, której głównym celem jest ochrona zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem promieniowania ultrafioletowego

Dworce autobusowe i kolejowe

W ewidencji wykazano 1 dworzec autobusowy oraz 1 dworzec kolejowy w Tarnowie. Obiektów nie kontrolowano.

Zakłady karne

W nadzorze znajdują się 2 obiekty, w 2020 r. obiektów nie kontrolowano. Rozpatrzone dwie skargi osadzonych dotyczące niewłaściwych warunków sanitarnych tj. obecności pluskiew oraz niestosowania się do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W obydwu przypadkach skargi uznano za bezzasadne.

Cmentarze

Na terenie miasta funkcjonują 3 cmentarze parafialne oraz 4 cmentarze komunalne, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną nie stwierdzając uchybień w utrzymaniu bieżącego porządku i czystości.

W 2020 r. wydano 45 decyzji w sprawie ekshumacji zwłok/szczątków, 37 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok do kraju oraz 3 decyzje zezwalające na wywóz zwłok/szczątków poza granice Rzeczypospolitej Polski.

Nadzorowano 38 ekshumacji zwłok i szczątków na cmentarzach, kontrolą objęto 7 karawanów do przewozu zwłok w trakcie prowadzonych czynności ekshumacyjnych. Wszystkie nadzorowane ekshumacje odbywały się zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

Środki transportu publicznego

W 2020 r. skontrolowano 20 środki transportu publicznego w tym: 4 autobusy komunikacji lokalnej, 8 ambulansów do przewozu chorych, 1 samochód do przewozu odpadów niebezpiecznych, 7 karawanów pogrzebowych w trakcie prowadzonych czynności ekshumacyjnych. Nie wnoszono uwag do stanu sanitarno-technicznego kontrolowanych środków transportu.

Inne obiekty użyteczności publicznej

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Targowiska	9	8	0
Obiekty sportowe	5	2	0
Pralnie szpitalne	1	0	0
Pralnie pozaszpitalne	2	0	0
Kina, domy kultury	10	2	0
Firmy transportowe	3	0	0
Zakłady pogrzebowe	5	2	0
Ujęcia powierzchniowe	1	0	0
Razem	36	14	0

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 14 kontrole sanitarnych, wszystkie wymienione obiekty funkcjonują w odpowiednich warunkach sanitarno-higienicznych.

Wnioski

W 2020 r. ze względu na zagrożenie epidemiczne spowodowane koronawirusem obiekty użyteczności publicznej nadzorowane przez Sekcję Nadzoru Higieny Komunalnej funkcjonowały w określonym reżimie sanitarnym. W trakcie kontroli szczególną uwagę przywiązywano do oceny, wdrażania i przestrzegania wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie przeciwdziałania COVID-19 oraz realizacji ograniczeń, nakazów i zakazów wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Pracownicy pionu Higieny Komunalnej wspólnie z funkcjonariuszami Policji w Tarnowie prowadzili kontrole akcyjne w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, hotelach, innych obiektach hotelarskich, obiektach kultury, stacjach paliw i środkach transportu publicznego.

W 2020 r. stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy nadzorowanych obiektów nie pogorszył się w stosunku do roku poprzedniego.

W nadzorowanych obiektach zauważalna jest dbałość o wysoki standard świadczonych usług spowodowanych sytuacją epidemiczną kraju oraz konkurencją na rynku i rosnącymi wymaganiami klientów.

Rozdział V

DZIAŁALNOŚĆ PRZECIWEPIDEMICZNA

1. Ocena podmiotów wykonujących działalność leczniczą
2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych
3. Szczepienia ochronne

1. Ocena podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W 2020 roku na terenie Miasta Tarnów funkcjonowały 483 placówki nadzorowane przez Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Tarnowie

- **Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne –**
 - 2 szpitale:
 - Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie
 - Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie
 - 2 Szpitale Jednodniowe
 - 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy
 - 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze
- **Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:**
 - przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria – 104
 - zakłady rehabilitacji leczniczej – 9
 - zespoły wyjazdowe pogotowia - 3
 - inne – 15 (13 punktów pobrań, 2 Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa)
- **Praktyki zawodowe:**
 - niezabiegowe praktyki lekarskie – 112
 - zabiegowe praktyki lekarskie – 121
 - praktyki lekarzy dentystów – 92
 - praktyki pielęgniarek i położnych – 19
 - pozostałe - 1

W 2020r. do placówek lecznictwa działających na terenie miasta Tarnowa wydano:

- 3 decyzje merytoryczne :
- 2 zmieniające termin (do szpitali)
 - 1 wygaszającą (do przychodni)

Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (lecznictwo zamknięte)

W ramach zamkniętej opieki zdrowotnej nadzorowano:

- 2 szpitale publiczne wraz z poradniami przyszpitalnymi.

W ciągu roku przeprowadzono 5 kontroli (3 sprawdzające, 2 na wniosek)

Do szpitali aktualnie obowiązują 2 decyzje:

- z 2018r do oddziałów i komórek organizacyjnych Szpitali w zakresie dostosowania do wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą

W trakcie roku sprawozdawczego wykonano decyzję z 2019r. do poradni w zakresie poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń .

Ze względu na zaistniałą sytuację związana z wystąpieniem epidemii nie kontrolowano zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych. Uczestniczono w wydawaniu rekomendacji do procedur związanych z występowaniem zachorowań na Covid-19 w w/w placówkach.

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (lecnictwo otwarte)

W budynkach Miejskich Przychodni Lekarskich działają:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna
- Miejskie Centrum Ginekologiczno-Cytologiczne
- Miejskie Centrum Stomatologiczne
- Miejskie Centrum Analityczne
- Praktyki Pielęgniarskie

oraz inne jednostki świadczące usługi medyczne (rehabilitacja, prywatne gabinety lekarskie, pracownia rtg, apteki).

W roku sprawozdawczym skontrolowano:

- 26 placówek leczenia otwartego (przychodnie, ośrodki zdrowia)
- 2 placówki rehabilitacji leczniczej

Do stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania reżimu sanitarnego w w/w placówkach nie wnoszono uwag.

Praktyki zawodowe

W roku sprawozdawczym skontrolowano 37 obiektów - (przeprowadzono 28 kontroli lekarskich praktyk i 9 kontroli praktyk pielęgniarskich)

Kontrole praktyk zawodowych, prowadzone w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego obiektów, przestrzegania reżimu sanitarnego wg obowiązujących procedur oraz oceny dokumentacji kontroli wewnętrznych – nie budziły zastrzeżeń.

Placówki leczenia otwartego oraz praktyki zawodowe, w których używa się sprzętu wielokrotnego użycia, posiadają autoklawy lub mają podpisaną umowy na sterylizację w Centralnych Sterylizatorniach Szpitali.

Wszędzie prowadzone jest selekjonowanie odpadów. Odbiór i wywóz odpadów medycznych zapewniają wyspecjalizowane firmy.

Obiekty leczenia otwartego zapewniają usługi pralnicze na zewnątrz.

Inne

1 kontrola nieplanowa pomieszczeń przeznaczonych na zorganizowanie szpitala tymczasowego COVID w budynku Hali Sportowej w Tarnowie-Mościcach.

2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruc

W 2020r z terenu m. Tarnowa zgłoszono 3972 (w 2019 r. 1507) przypadków zachorowań i podejrzeń na choroby zakaźne i zatrucia, 404 hospitalizowano.

Potężny wzrost zachorowań spowodowany jest pandemią wywołaną przez koronawirusa Sars COV-2. W bieżącym roku zarejestrowano 3315 zachorowań – 220 osób hospitalizowano. Zakażenia Sars cov 2- występowały w ogniskach zbiorowych tj. Szpitalach, DPS-ach, zakonach, domach emerytów.: Osoby z kontaktu z chorym kierowane były na kwarantannę oraz obejmowane nadzorem epidemiologicznym.

W związku z sytuacją epidemiczną, w trosce o wspólne bezpieczeństwo zdrowotne, podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zachorowań.

Okres od marca 2020r. był i nadal jest dla wszystkich pracowników czasem wyjątkowej pracy, nastąpiło wiele zmian wymagających szybkiego i niezawodnego działania. Ciągłe zmieniające się wytyczne i przepisy wymagały od pracowników szybkiego opanowania wiedzy niezależnie od zajmowanego stanowiska i działu. W związku z wystąpieniem epidemii wdrożono udzielanie informacji na wszelkie tematy organizacyjne związane z epidemią w tym zwłaszcza rozpoczęcia i zakończenia kwarantanny lub izolacji. Od marca do 22 października 2020r. każdej osobie poddanej kwarantannie lub izolacji wydawano decyzje administracyjne nakazujące podanie się temu obowiązkowi w wyznaczonym do tego celu miejscu. Codziennie nawiązywano kontakt telefoniczny z osobami dodatkowymi oraz objętymi kwarantanną i nadzorem epidemiologicznym. Zgodnie z ustalonym schematem postępowania zlecano badania do WSSE w Krakowie. Po uzyskaniu ujemnych wyników wydawano decyzje wygaszające. Od marca do września 2020r. dla osób z dodatnim wynikiem organizowano konsultacje oraz transport do Szpitala Specjalistycznego w Krakowie. W pierwszych miesiącach epidemii zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem kwarantannie podlegały osoby powracające z zagranicy wraz z domownikami, do obowiązku Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej należało na bieżąco wprowadzenie domowników do systemu EWP - obecnie nie ma takiego obowiązku.

W celu wprowadzenia skutecznego zarządzania izolacją i kwarantanną na potrzeby Stacji opracowano dodatkowy program elektroniczny pozwalający na szybką analizę danych.

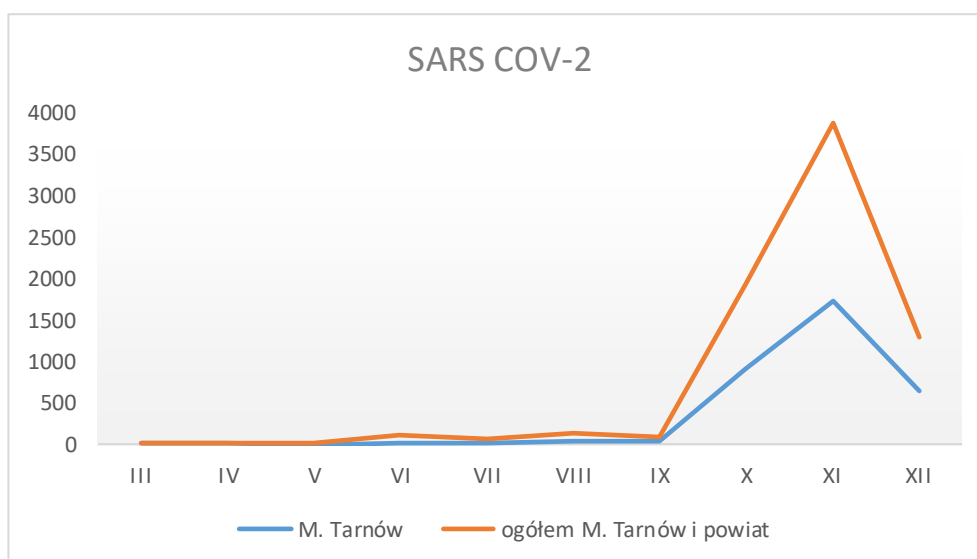
Zajmowano się koordynowaniem badań przesiewowych dla pracowników i pensjonariuszy zwłaszcza w DPS/ZOL-ach.

Ponadto na bieżąco prowadzono:

- raportowanie (o ogniskach, MSWiA, WUHAN, doraźny dodatnich COVID-19, doraźny zgonów, raport zaległości, raporty zbiorcze do Starosty i Prezydenta)

- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w placówkach całodobowej opieki zdrowotnej ZOL/ZPO oraz Domów Pomocy Społecznej – raporty z wykonanych testów wśród pensjonariuszy oraz personelu ,
- uczestniczo w wydawaniu opinii dot. rekomendacji do procedur obiektów Domów Pomocy Społecznej
- przekazywanie codziennych raportów do placówek MOPS/GOPS z ilości osób odbywających kwarantannę na terenie poszczególnych miast i gmin powiatu tarnowskiego
- rozpatrywano sprawy na wniosek stron w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów

Przebieg zachorowań na SARS-COV-2 w miesiącach

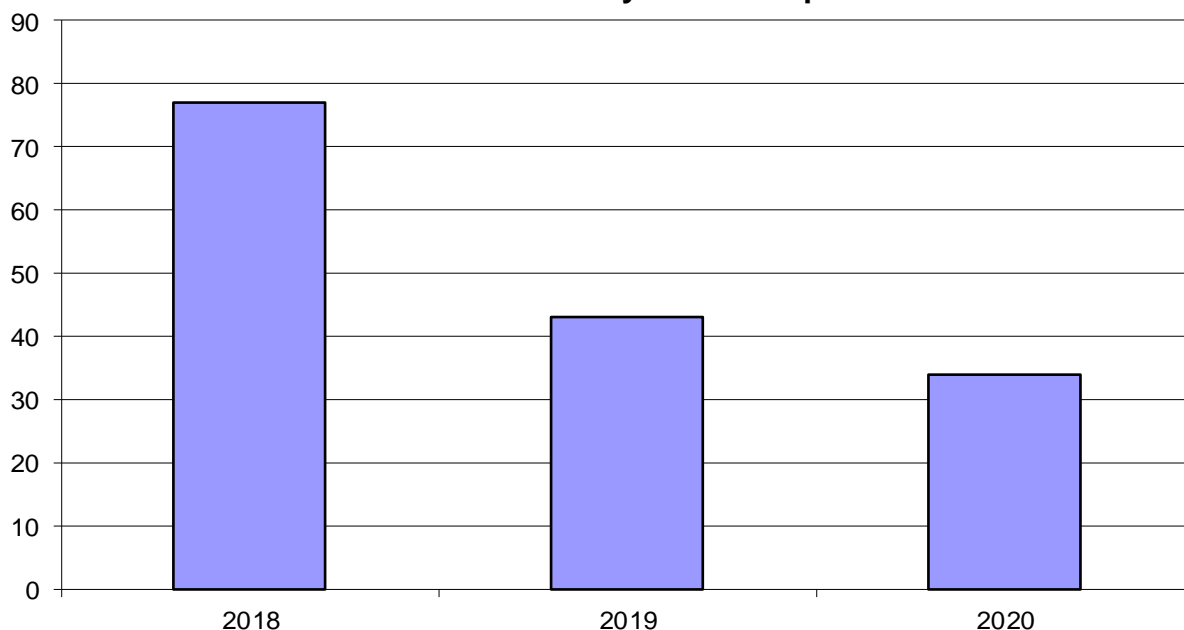

Nieznaczny wzrost zachorowań wystąpił w przypadku mykobakteriozy, kiły, grypy typu A i B. Spadek zachorowań wystąpił w następujących chorobach: Salmonelloza, szkarlatyna, inne zakażenia jelitowe, krztusiec, borelioza, ospa wietrzna, róża, zakażenia HIV, neuroinfekcje, wirusowe zapalenie wątroby typu C, grypa, choroba pneumokokowa, wirusowe zapalenie wątroby typu A i B, styczeń i narażenie na wściekliznę, różyczka.

W bieżącym roku nastąpił spadek zachorowań na Salmonellozę zarejestrowano 34 zachorowania (w 2019r.-43 przyp.) 21 przypadki hospitalizowano.

Ponadto zgłoszono 167 przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Wśród zakażeń bakteryjnych zarejestrowano 8 przypadków zakażeń wywołanych przez bakterie *Campylobacter jejuni*, 31 przypadki bakteryjnego zatrucia pokarmowego wywołały bakterie *Clostridium difficile*, 2 przypadki wywołały bakterie E. coli, 9 przypadków wywołały inne określone i nieokreślone bakterie. Wśród wirusowych zakażeń jelitowych 63 wywołanych było przez rotawirusy, 13 przez noro i adenowirusy, 11 przez wirusy nieokreślone. Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe występowały w pojedynczych i zbiorowych ogniskach.

Salmonellozy – zatrucia pokarmowe

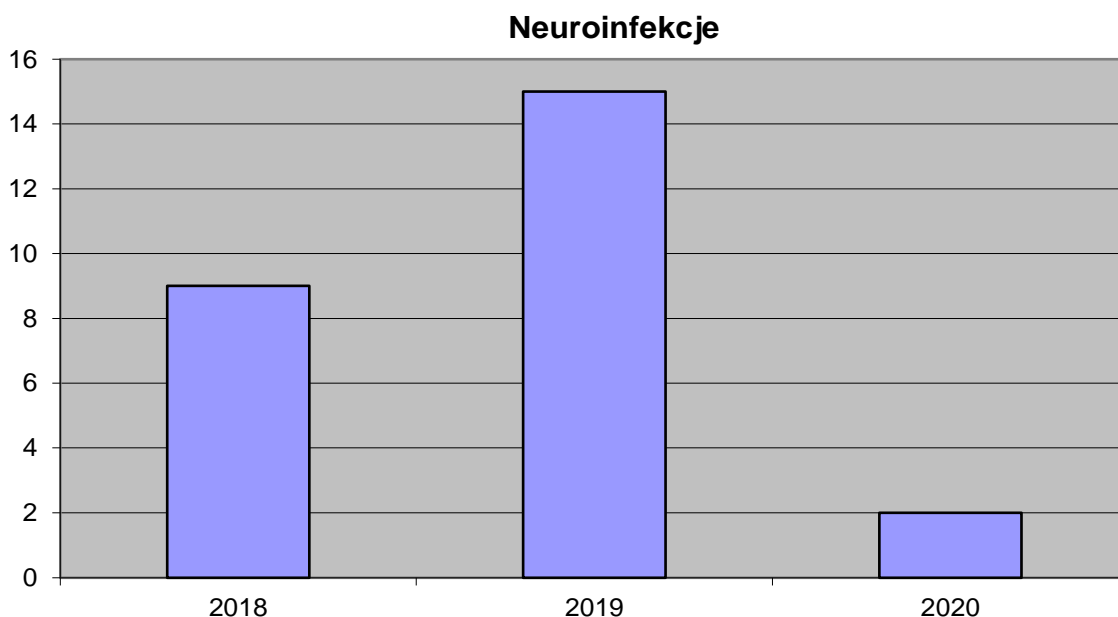
W roku sprawozdawczym zarejestrowano na terenie Tarnowa 13 zbiorowych ognisk szpitalnych w których zachorowało 128 osób hospitalizowanych. Czynnikiem etiologicznymi ognisk były: *Clostridium difficile*, *Acinetobacter baumannii*, *Klebsiella pneumoniae*, SarsCoV-2

W ogniskach szpitalnych nie udało się ustalić źródeł zakażenia, czynniki określono na podstawie badań mikrobiologicznych prób kału i krwi od chorych. Nie ustalono powiązań między zachorowaniami a spożywaną żywnością. W ogniskach szpitalnych dochodzenia epidemiologiczne prowadzono we współpracy z Zespołem ds. Zakażeń Szpitalnych.

W zakresie nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi, kontynuowano nawiązaną wcześniej współpracę z Komitetami i Zespołami ds. Zakażeń Szpitalnych w podległych szpitalach. Analizuje się nadsyłane roczne raporty o zakażeniach szpitalnych i drobnoustrojach alarmowych oraz sporządza roczne zestawienie zbiorcze dla całego powiatu.

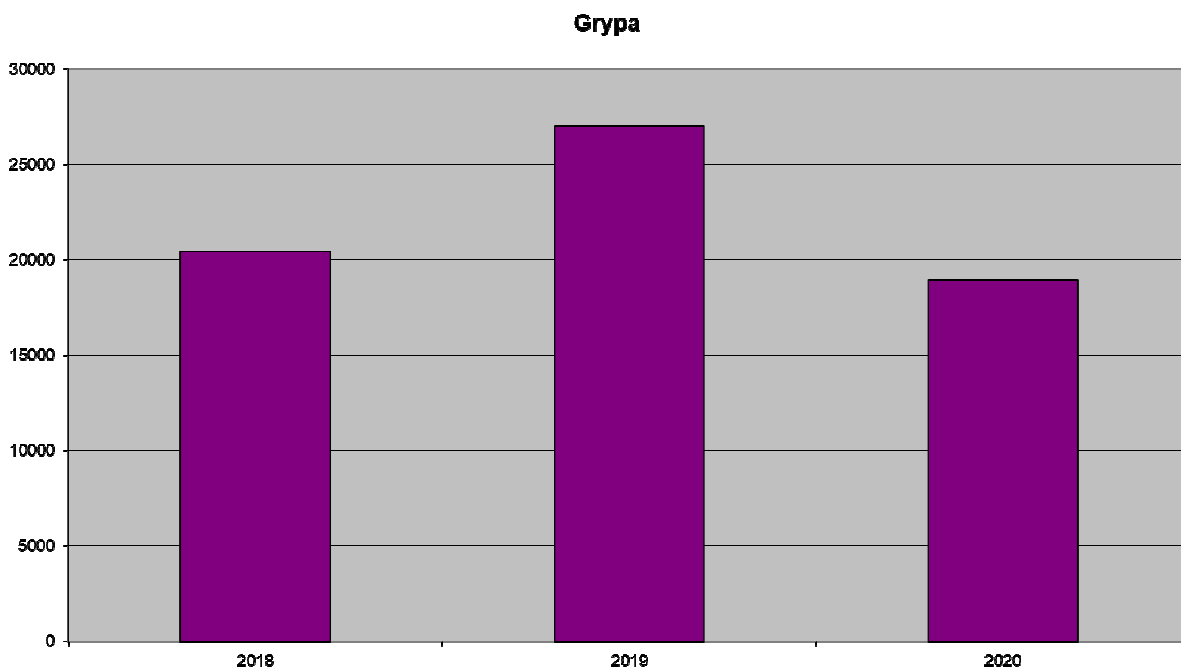
W roku sprawozdawczym pod nadzorem Stacji znajdowało się 49 tymczasowych nosicieli pałeczek *Salmonella*. We wszystkich środowiskach nosicieli przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne, nosicieli oraz osoby z kontaktu poddawano badaniom kontrolnym.

Nie rejestrowano zachorowań na wirusowe i bakteryjne zapalenia opon mózgowo rdzeniowych (w 2019 r. –15). Zarejestrowano natomiast 2 kleszczowe zapalenia mózgu.

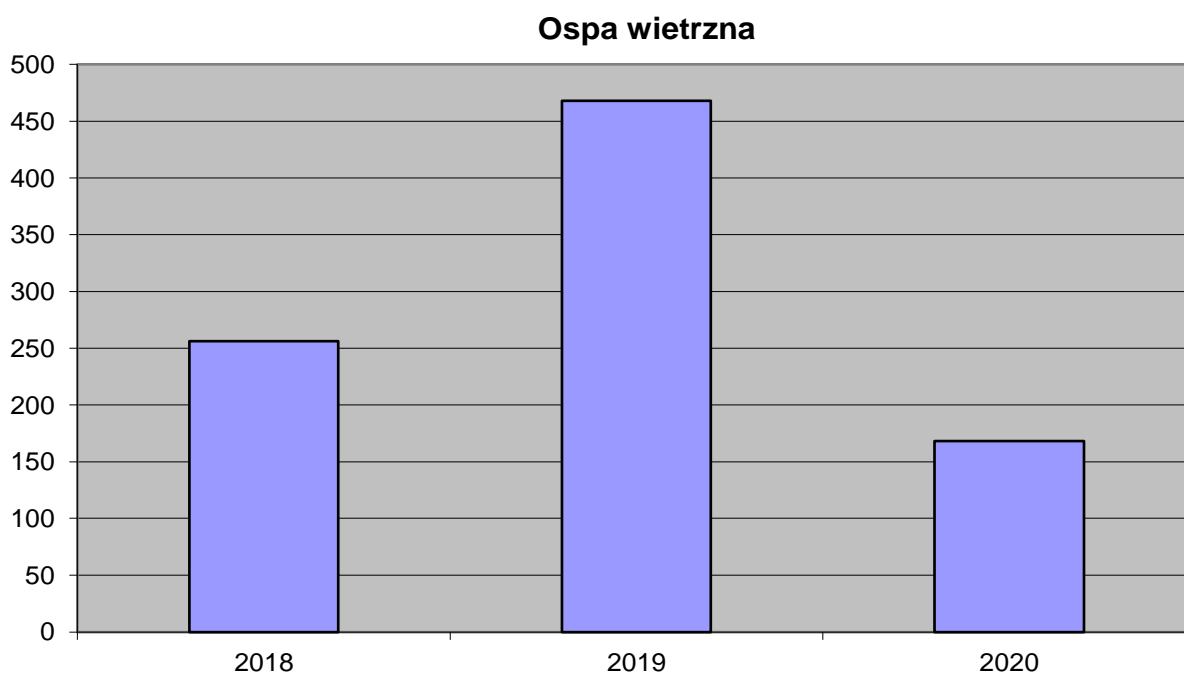
Liczba zgłoszonych zachorowań na różę była niższa niż w roku ubiegłym 8 przypadków zachorowań (14 - w 2019 r.) – 1 hospitalizowano.

W roku sprawozdawczym liczba wszystkich zgłoszonych przez lekarzy zachorowań na grypę wyniosła **18926** (w 2019 r. - 26983), przypadki traktowano, jako podejrzenia, albowiem wg definicji chorób zakaźnych przyjętych w UE, zachorowanie na grypę powinno być potwierdzone laboratoryjnie lub powiązane epidemiologicznie z innym potwierdzonym przypadkiem. Potwierdzonych laboratoryjnie przypadków grypy było 35 (34 dot. dzieci do lat 14)

Spadła liczba zachorowań na boreliozę w stosunku do roku ubiegłego. Zgłoszono 67 przypadków zachorowań (w 2019 r - 79). Większość chorych podaje w wywiadach epidemiologicznych, że przed zachorowaniem byli ukąszeni przez kleszcza. Chorzy i ozdrowieńcy byli lub są nadal pod nadzorem Poradni Specjalistycznych.

Zanotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną, świnkę. Odnotowano 168 (w 2019 r - 468) przypadki ospy i 2 zachorowania na świnkę (w 2019 r. – 3). Chorowały głównie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Najwięcej zachorowań odnotowano w I i IV kwartale. Hospitalizowano 6 osób. Odnotowano spadek zachorowań na płonicę zarejestrowano 22 przypadki zachorowań (w 2019 r. – 66).

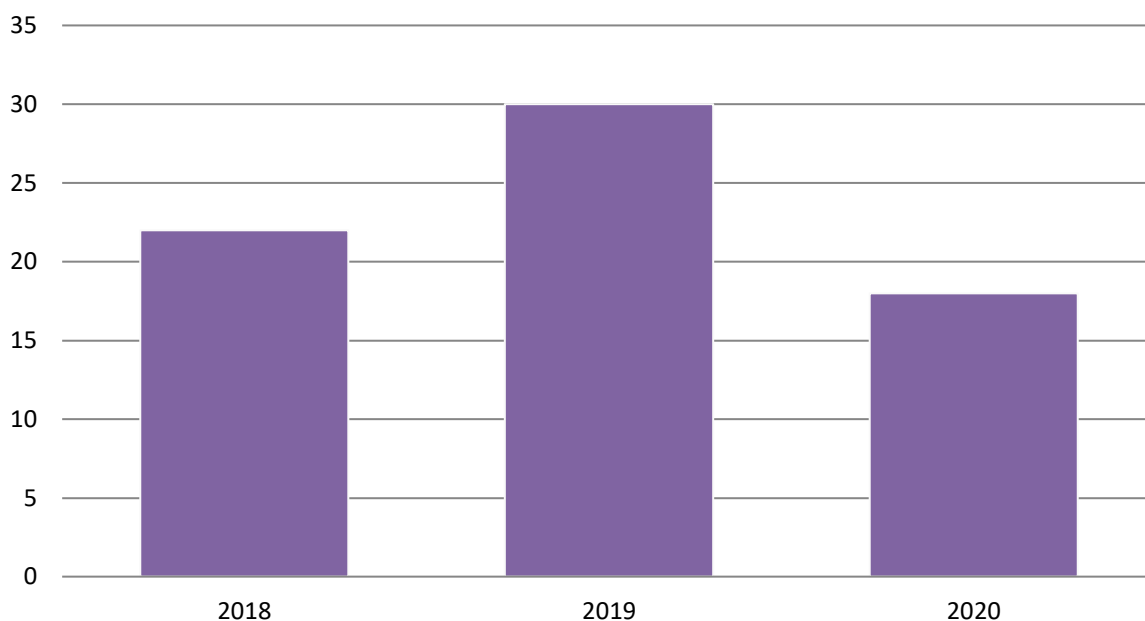
Wśród innych chorób wieku dziecięcego, w stosunku do roku ubiegłego nie notowano zachorowań na krztusiec . (w 2019 r. – 5) i różyczkę (w 2019 r. – 2).

W 2020 roku zarejestrowano 1 przypadek choroby pneumokokowej , było to zapalenia płuc wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* .

W 2020 roku nie zarejestrowano przypadków choroby meningokokowej.

Nadal poważny problem stanowią pokąsania, zwłaszcza przez wałęsające się bezpańskie psy i koty. W sumie odnotowano 24 przypadki pokąsań. Do szczepień p/wścieklicznie zakwalifikowano 18 osób zranionych po kontakcie z nieznanym lub dzikim zwierzęciem. W roku sprawozdawczym na terenie miasta nie zarejestrowano ognisk wścieklicznych.

Styczność i narażenie na wściekliznę

Z chorób przenoszonych drogą płciową zarejestrowano 3 przypadki kiły i 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV. Nie rejestrowano zachorowań na rzeżączkę.

W bieżącym roku zajmowano się również nadzorem nad zachorowaniami na gruźlicę. W 2020 r. zarejestrowano spadek liczby zachorowań w stosunku do roku ubiegłego. Zgłoszono 3 zachorowania na gruźlicę (w 2019r – 7 przyp.) Pod nadzór lekarzy POZ i Poradni Przeciwgruźliczej i Chorób Płuc kierowano osoby z kontaktu z chorymi.

W ramach programu eliminacji odry i eradykacji polio, szczególną wagę przywiązuje się do nadzoru nad tymi chorobami. W 2020r(2019r-2 przyp.) nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę . W ramach programu eliminacji odry do placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej na podległym terenie wysyłano pisma przypominające o niezwłocznym zgłaszaniu przypadków podejrzeń i zachorowań na odrę oraz o konieczności potwierdzania wszystkich przypadków badaniem serologicznym. W roku sprawozdawczym nie zgłaszano przypadków ostrych porażen wiotkich. Na bieżąco prowadzono analizę hospitalizacji dzieci w oddziałach dziecięcym i obserwacyjno-zakaźnym. Nie rejestrowano zachorowań na poliomyelitis.

Załączona tabela przedstawia wykaz chorób zakaźnych i zatruc zarejestrowanych ogółem w tym w Tarnowie w latach: 2018, 2019 i 2020.

Wykaz zachorowań na choroby zakaźne i zatrucia zarejestrowane na terenie całego Powiatu Tarnowskiego w tym m. Tarnowa w latach 2018, 2019, 2020

Jednostki chorobowe	Zachorowania w latach:					
	2018		2019		2020	
	ogółem	m.Tarnów	ogółem	m.Tarnów	ogółem	m.Tarnów
Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	189	77	101	43	94	34
Salmonellozy – zakażenia pozajelitowe	1	1	-	-	-	-
Czerwonka	-	-	-	-	-	-
Botulizm	-	-	-	-	-	-
Inne zakażenia jelitowe	1344	571	1959	789	675	294
Lamblioza (giardioza)	-	-	-	-	-	-
Jersinioza	2	-	-	-	-	-
Leptospiroza	-	-	-	-	-	-
Mikobakterioza	1	1	1	-	3	2
Odra	-	-	2	2	-	-
Tęžec	-	-	-	-	-	-
Krztusiec	9	3	17	5	2	-
Szkarlatyna	143	79	134	66	46	22
Choroba meningokokowa	1	1	3	1	1	-
Róża	51	11	54	14	26	8
Borelioza	263	65	304	79	241	67
Ostre porażenie wiotkie u dzieci do 14-lat	-	-	-	-	-	-
Choroba Crutzfeldta-Jakoba	-	-	-	-	-	-
Styczność i narażenie na wściekliznę	72	22	90	30	55	18
Neuroinfekcje	33	9	39	15	4	2
Ospa wietrzna	771	256	1742	468	651	168
Różyczka	4	1	7	2	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	5	-	2	1	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	1	1	3	1	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu C wg. def. z 2005, 2014r.	4	3	4	3	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu B+C	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby nieokreślone	-	-	-	-	-	-
Świnka	10	3	11	3	3	2
Nowo wykryte zakażenia HIV	3	1	9	5	4	1
AIDS	-	-	-	-	-	-
Choroba pneumokokowa	3	1	14	5	3	1
Kiła	4	2	5	2	8	3
Rzeżączka	1	-	1	1	-	-
Legionelloza	1	-	1	-	-	-
Chor.wyw.przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	-	-	-
	30853	20403	38702	26983	24659	18926
Grypa						
Grypa typu AH1N1	2	-	37	15		
Grypa typu A	-	-	9	-	71	33
Grypa typu B	14	4	-	-	3	2
Gruźlica	17	2	20	7	10	3
Zatrucia grzybami	-	-	-	-	-	-
Zakażenia SarsCoV2	-	-	-	-	7503	3315

3. Szczepienia ochronne

W zakresie szczepień ochronnych w 2020 roku wdrażano oraz prowadzono nadzór merytoryczny nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych.

Prowadzono:

- kontrole w placówkach wykonujących szczepienia dla oceny realizacji szczepień dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w/g Programu Szczepień Ochronnych ze szczególnym uwzględnieniem zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych – przeprowadzono w I kwartale,
- nadzór nad prawidłową gospodarką szczepionkami i nad właściwym wykorzystaniem preparatów szczepionkowych (zwłaszcza wielodawkowych),
- nadzór nad dystrybucją szczepionek poprzez prowadzenie kontroli warunków przechowywania i transportu szczepionek,
- nadzór nad prawidłowym zgłaszaniem Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych,
- analizowano wykonawstwo szczepień porównując ilość zaszczepionych dzieci pomiędzy poszczególnymi podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

Z analizy tej wynika, że stan uodpornienia dzieci i młodzieży przeciwko chorobom, na które mają zagwarantowane preparaty szczepionkowe przez Ministra Zdrowia w ramach Programu Szczepień Ochronnych kształtuje się na poziomie 83,8% - 99,8%, za wyjątkiem rocznika 2020 gdzie uodpornienie kształtuje się na poziomie od 44,6% do 82,5%- związane to jest z tym, że dzieci urodzone w drugiej połowie roku nie ukończyły podstawowego cyklu lub nie rozpoczęły szczepień. Ponadto na stan zaszczepienia duży wpływ miała sytuacja epidemiologiczna kraju, z chwilą ogłoszenia epidemii zostały wstrzymane szczepienia ochronne wśród dzieci i młodzieży. Minister Zdrowia wraz z Głównym Inspektorem Sanitarnym w miesiącu kwietniu wznowili bieżącą realizację szczepień obowiązkowych w ramach Programu Szczepień Ochronnych u dzieci .

Na dzień 31.12.2020r na terenie miasta Tarnowa jest **99** rodziców, którzy nie wykonali szczepień ochronnych w stosunku do 59 dzieci.

WNIOSKI:

- W celu ciągłej poprawy stanu uodpornienia - należy kontynuować współpracę z Oddziałami Noworodkowymi i świadczeniodawcami wykonującymi szczepienia ochronne oraz jednostkami nadrzędnymi tj. Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną i Państwowym Zakładem Higieny.
- Propagować szczepienia ochronne w szerokim zakresie w celu zmniejszenia liczby rodziców uchylających się od szczepień swoich dzieci.
- Wzmóc nadzór świadczeniodawców i Inspekcji Sanitarnej nad przechowywaniem i transportem szczepionek w celu zachowania prawidłowego łańcucha chłodniczego.

Rozdział VI

DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

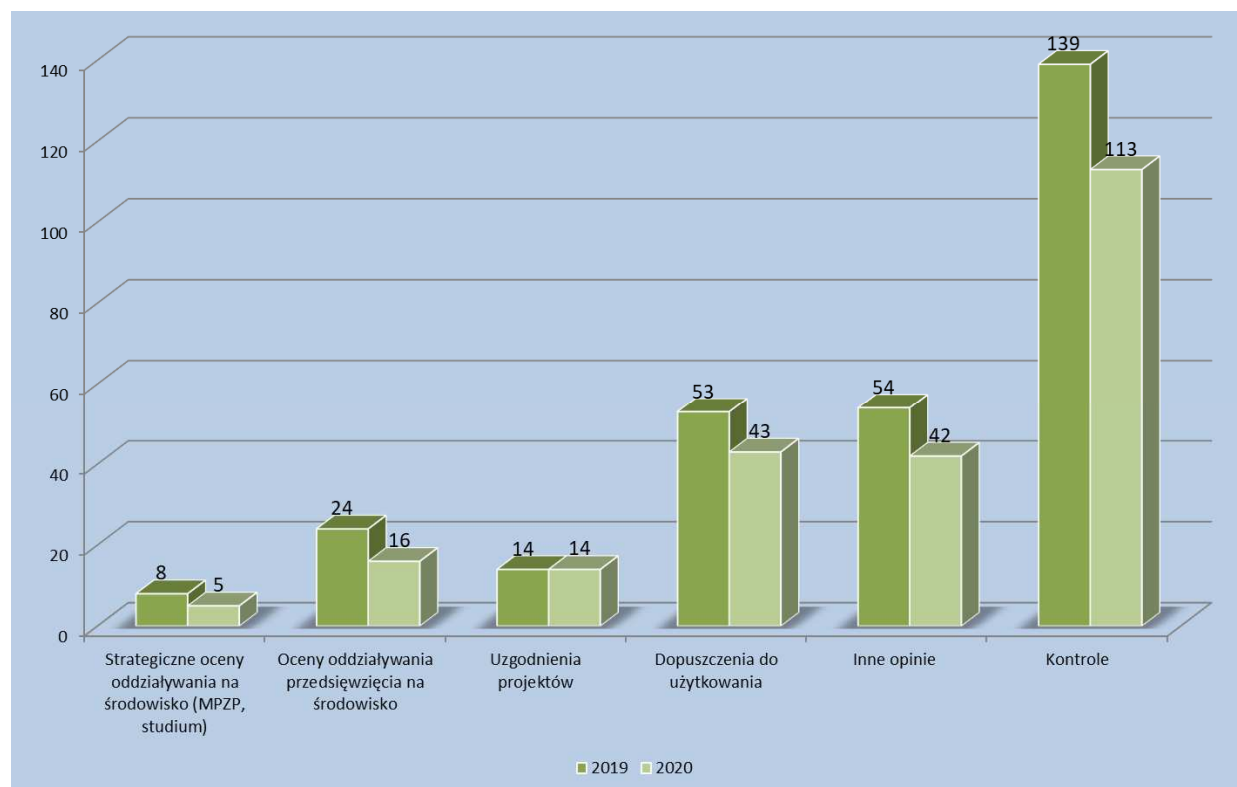
Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawowała zapobiegawczy nadzór sanitarny, którego celem jest zapewnienie właściwego stanu sanitarno - zdrowotnego w realizowanych obiektach takich jak m.in.: zakłady opieki zdrowotnej, obiekty żywnościowo-żywnościowe, zakłady pracy, obiekty komunalne, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie.

Ważnym elementem było opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz opiniowanie przedsięwzięć na etapie oceny oddziaływania na środowisko.

W działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2020r. przeprowadzono **113 kontroli** obiektów i wydano **120 opinii**.

Pracownicy sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego brali również udział w działaniach związanych z sytuacją epidemiczną na terenie kraju (stan epidemii SARS – COV 2). W ramach w/w działań m.in. przeprowadzano wywiady epidemiologiczne.

Działalność Sekcji ZNS na terenie miasta Tarnowa w 2020r. w odniesieniu do 2019r. przedstawiona została na poniższym wykresie.

Rozdz. VII

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, profilaktyki chorób prowadzono interwencje programowe i kampanie społeczne. Tematyka, adresaci, zakres działań wynikały ze strategii ogólnokrajowych, sytuacji epidemiologicznej, potrzeb społeczeństwa.

I PROGRAMY ZDROWOTNE

1. „Trzymaj Formę!”

Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!” współorganizowany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Jego celem jest: edukowanie uczniów w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka; kształtowanie postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem i aktywnością fizyczną; dostarczenie wiedzy o informacjach zawartych na opakowaniach produktów spożywczych i umiejętności korzystania z nich.

W roku szkolnym 2019/2020 w XIV edycji programu chęć udziału w programie zadeklarowało 7 szkół podstawowych.

W związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 i w jej konsekwencji zamknięciem placówek oświatowych od dn. 12.03.2020 r., XIV edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” została zawieszona.

Integralną częścią programu „Trzymaj Formę!” jest Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!”, który również decyzją Komitetu Organizacyjnego Konkursu, w skład którego wchodzi Główny Inspektor Sanitarny oraz Dyrektor Generalny Polskiej Federacji Producentów Żywności Związku Pracodawców został odwołany.

2 „Znamie! znam je?” – program edukacyjny promujący profilaktykę czerniaka dla uczniów wyższych klas szkoły podstawowej oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2019/2020 udział wzięło 1028 uczniów z 10 szkół.

3. „Podstępne WZW” – program edukacyjny mający na celu upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. W minionym roku szkolnym udział wzięło 433 uczniów z 6 szkół.

4. „Skąd się biorą produkty ekologiczne” – edycja pilotażowa programu edukacyjnego skierowanego do dzieci uczęszczających do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W programie wzięło udział **182** dzieci uczęszczających do **3** przedszkoli wraz z 114 rodzicami.

5. „Wybierz Życie - Pierwszy krok”. Program edukacyjny dotyczący profilaktyki raka szyjki macicy. Skierowany do uczniów szkół średnich. W roku szkolnym 2019/2021 w programie wzięło udział **1050** uczniów z **8** szkół wraz z 350 rodzicami.

6. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce obejmował:

a) Edukację antytytoniową dzieci i młodzieży; kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających beztytoniowemu stylowi życia.

Ochrona dzieci przed biernym paleniem, profilaktyka palenia papierosów – to główne cele antytytoniowej edukacji zdrowotnej prowadzonej w programach:

- „Czyste powietrze wokół nas” – w 15 przedszkolach z udziałem 695 dzieci w wieku 5-6 lat i 408 rodziców;
- „Nie pal przy mnie, proszę” – w 13 szkołach z udziałem 974 uczniów klas I-III i 220 rodziców;
- „Znajdź właściwe rozwiązanie”- w 8 szkołach podstawowych z udziałem 669 uczniów klas IV-VIII oraz z udziałem ogółem 15 rodziców.
- „Bieg po zdrowie” – program dla uczniów klas IV szkół podstawowych, rodziców i opiekunów. W roku szkolnym 2019/2020 uczestniczyło 467 uczniów klas IV z 4 szkół wraz z 387 rodzicami.

b) **Kampanie informacyjno-edukacyjne:** ze względu na sytuację epidemiologiczną wywołaną koronawirusem SARS-CoV-2 działania w ramach poniższych kampanii informacyjno-edukacyjnych ograniczały się do zamieszczania informacji na stronie internetowej PSSE oraz na Facebooku

- Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maja
- Światowy Dzień Rzucania Palenia – (corocznie trzeci czwartek listopada).

c) Monitorowanie sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Prowadzono kontrole przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych, zakazu używania papierosów elektronicznych w strefach wolnych od dymu tytoniowego, pary z papierosów elektronicznych. Nie stwierdzono przypadków łamania przepisów.

7. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” – Projekt KIK/68 współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Elementy programu:

VII edycja programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – dotyczący profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze). Główne przesłanie programu: dbanie o życie i zdrowie jest dbaniem o miłość – polega na rezygnacji z zachowań szkodzących zdrowiu i zastąpieniu ich konstruktywnym stylem życia. W roku szkolnym 2019/2020 łącznie zasięgiem programu objęto 684 uczniów z 7 szkół ponadpodstawowych. Ogłoszono również nową edycję konkursu „Szkoła wolna od używek” jednak w związku z pandemią SARS-CoV 2 zrezygnowano z jego realizacji.

8. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Celem programu było ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez wzrost poziomu wiedzy na temat HIV i AIDS, zwiększenie świadomości dotyczącej testów na HIV. Działania informacyjno-edukacyjne kierowano do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem osób podejmujących ryzykowne zachowania.

Wszystkim szkołom ponadpodstawowym złożona została propozycja realizacji programu w oparciu o materiały Krajowego Centrum ds. AIDS. Udział w programie zadeklarowały 3 szkoły. Łącznie zasięgiem programu objęto 1125 uczniów.

II POZOSTAŁE KAMPANIE, AKCJE INFORMACYJNO-EDUKACYJNE

1. Profilaktyka używania nowych środków psychoaktywnych

- **Kampania społeczna „Włącz myślenie”**

Przekazanie materiałów informacyjnych w formie ulotek, biuletynu informacyjnego na temat nowych narkotyków i dopalaczy dla rodziców, dyrektorów i nauczycieli szkół ponadpodstawowych. Celem było uświadamianie jakim zagrożeniem dla zdrowia jest używanie środków psychoaktywnych oraz zminimalizowanie ryzykownych zachowań prowadzących do ich używania.

- **Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym behawioralnym**

Dystrybucja publikacji pt. „Zagrożenia związane z używaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych” do szkół ponadpodstawowych i podstawowych

2. Światowy Dzień Zdrowia (7 kwietnia)

Tematem Światowego Dnia Zdrowia w 2020 roku było docenienie pracy pielęgniarek i położnych zwłaszcza w aspekcie epidemii koronawirusa. Materiały dotyczące profilaktyki zdrowotnej zostały zamieszczone na stronie internetowej PSSE oraz na Facebooku.

3. Projekt „Edukacja pracowników wybranych zawodów zwiększonego ryzyka transmisji zakażeń krwiopochodnych i ogółu społeczeństwa w zakresie prewencji HCV – w ramach projektu KIK-35

Cel kampanii to propagowanie informacji o sposobach zapobiegania zakażeniom HCV oraz promowanie Projektu. Podczas realizacji bieżących zadań ustawowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu zdrowia publicznego przekazywano materiały informacyjne i edukacyjne, plany higieny dla salonów fryzjerskich, kosmetycznych oraz studiów tatuażu.

4. Patent na bezpieczne wakacje

Akcję prowadzono w środowiskach lokalnych, w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży. Polegała na informowaniu, dystrybuowaniu materiałów, ze wskazówkami dla osób udających się na wypoczynek, przypominających uczestnikom różnych form wypoczynku, rodzicom i opiekunom o zasadach bezpieczeństwa podczas wakacji np. nad wodą, zwracających uwagę na zagrożenia związane z występowaniem kleszczy oraz używaniem substancji psychoaktywnych, w tym tzw. „dopalaczy”.

5. Profilaktyka i zwalczanie pedikulozy (wszawicy)

Podjęta została akcja informacyjna na temat: czym jest wszawica?, jak zapobiegać?, jak leczyć?, zadania szkoły w walce z wszawicą. Adresowano ją do rodziców i opiekunów, dzieci, pielęgniarek i higienistek szkolnych, dyrektorów przedszkoli, szkół, opiekunów, wychowawców.

Formy realizacji: informacje i porady indywidualne; przekazywanie ulotek oraz broszur.

6. Dni Honorowego Krwiodawstwa - 22-26 listopada

Udostępniono post Głównego Inspektoratu Sanitarnego na Facebooku

7. Kampania informacyjna „Kupuj świadomie – PRODUKT POLSKI”

Na rzecz realizacji akcji opublikowano materiały informacyjno-promocyjne na stronie internetowej i w mediach społecznościowych

8. Ogólnopolska Akcja Edukacyjno-Charytatywna „Tulipany Mocy”

Rozdysponowanie do przedszkoli materiałów edukacyjnych dotyczących akcji Polskiego Towarzystwa Higienicznego mającej na celu poszerzenie wiedzy na temat dystrofii mięśniowej Duchenn’a

9. Zdrowotne skutki promieniowania UV - dystrybucja materiałów edukacyjnych do placówek oświatowych

10. Interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej (pandemia COVID 19)

- Dystrybucja do podległych placówek materiałów edukacyjnych dotyczących **profilaktyki zapobiegania zakażeniom poprzez prawidłową procedurę mycia rąk**
- Zamieszczanie na stronie internetowej i na portalach społecznościowych aktualnych wytycznych i zaleceń MZ, GIS w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS CoV-2

WNIOSKI:

Zrealizowano ogółem 8 kampanii prozdrowotnych, oraz 10 innych kampanii i akcji informacyjno-edukacyjnych. Działania w ramach realizacji treści poniższych akcji i kampanii w związku z pandemią SARS-CoV 2 polegały głównie na zamieszczaniu informacji, materiałów edukacyjnych w formie elektronicznej na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym

Ponadto prowadzono dystrybucję bezpłatnych materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty) do placówek oświatowo-wychowawczych i innych jednostek. Zwiększano dostępność do wiedzy o problemach podejmowanych w kampaniach poprzez:

- promocję stron dedykowanych projektom i kampaniom społecznym ze wszystkimi materiałami informacyjnymi, edukacyjnymi (m.in. spoty, filmy, grafiki), z których można było korzystać,

Oferty programowe przesłano do przedszkoli, szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych na terenie miasta Tarnowa.

Wśród powodów, dla których placówki podjęły się realizacji programów wymieniane są ich zalety polegające na:

- łączeniu przekazywania wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych z kształtowaniem odpowiednich umiejętności i postaw,
- możliwości prowadzenia zajęć za pomocą zróżnicowanych metod aktywizujących,
- angażowaniu rodziców i opiekunów, co ma korzystny wpływ na efekty programu,
- wyposażeniu w bezpłatne pomoce i materiały informacyjno-edukacyjne.

Rozdział VII

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – REPRESYJNA.

W związku z prowadzoną działalnością ustawową pracownicy Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 3952 kontrole w obiektach zlokalizowanych na terenie miasta Tarnowa

W ramach działań nadzorowych pobrano do badań laboratoryjnych 2615 prób fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych wody, żywności, mikrobiologicznego materiału ludzkiego

Działając zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego wydano:

- 4912 decyzji merytorycznych,
- 406 decyzji finansowych,
- 170 postanowienia
- skontrolowano 28 środków transportu do przewozu żywności oraz 20 transportu publicznego,
- za naruszenie przepisów sanitarnych nałożono 16 mandatów karne na kwotę 2100,-. zł.
- w 40 obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego

W okresie sprawozdawczym wpłynęły do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z terenu miasta Tarnowa 102 wnioski stron, w tym 63 anonimowe, z czego 7 przekazano do załatwienia wg kompetencji przez inne organy administracji. Uznano zasadność 23 skarg.

Skargi dotyczyły głównie:

- braku spełniania obowiązku zasłaniania nosa i ust przez pracowników obiektów żywnościowo-żywnościowych,
- braku należytego reżimu sanitarnego /brak środków do dezynfekcji, zbyt duża liczba wiernych w kościołach, brak zachowanych odległości / związanego z pandemią koronawirusa
- złego stanu sanitarno-higienicznego w obiektach żywnościowo-żywnościowych,
- niewłaściwa gospodarka odpadami komunalnymi,
- niewłaściwych warunków BHP w zakładach pracy
- zły jakości środków spożywczych,
- sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych
- nieodpowiedniego oznakowania środków spożywczych ,

Pracownicy PSSE współpracowali z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie całej Polski, władzami samorządowymi, z Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Pracy, Policją, Strażą Miejską, Inspekcją Farmaceutyczną, Inspekcją Handlową, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych uczestnicząc we wspólnych kontrolach bądź przekazując informacje wg kompetencji.

O stwierdzanych nieprawidłowościach w ramach prowadzonego nadzoru dot. bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie informował osoby bezpośrednio zainteresowane, dyrekcje jednostek organizacyjnych, władze samorządowe.

Tarnów, 29 lutego 2020 r.

Na podstawie dokumentacji
podstawowej opracowała

/-/ mgr Danuta Litwin-Żywiec
Zastępca Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego w Tarnowie